

STÁTNÍ DLUH

Lucie Janečková

Definice

- Souhrn všech finančních závazků vlády vůči domácím i zahraničním věřitelům
- Vznik: kumulace rozpočtových deficitů
- V absolutní hodnotě či jako % HDP
- Vysoký státní dluh – nad 77% HDP

Příčiny vzniku státního dluhu

- Rozpočtové deficity
- Ekonomická krize
- Válečné konflikty
- Změny v politice

Dělení podle věřitelů

- **Vnitřní dluh**
 - Půjčky od domácích věřitelů: státní pokladniční poukázky, dluhopisy na domácích trzích, státní směnky, ...
 - V domácí měně
- **Zahraniční dluh**
 - Půjčky od zahraničních vlád či institucí: dluhopisy na zahraničních trzích, úvěry od mezinárodních institucí, ...
 - V cizí měně
- **ČR 2023 – 95% vnitřní dluh**

Dělení dle obchodovatelnosti na trzích

- **Obchodovatelný dluh**
 - Státní pokladniční poukázky
 - Střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy
- **Neobchodovatelný dluh**
 - Úvěry od mezinárodních finančních institucí
 - Spořicí státní dluhopisy

Pozitivní efekty státního dluhu

- Financování důležitých projektů, např. infrastruktury nebo inovací
- Stimulace ekonomiky v období recese

Negativní efekty

- Úrokové náklady
- Vytlačování soukromých investic
- Ztráta důvěry – nižší rating a vyšší úrokové sazby
- Zpomalení ekonomického růstu
- Zvýšené náklady na obsluhu dluhu
- Dluhová spirála až dluhové krize

Obsluha dluhu

- Výdaje, které stát musí vynaložit, aby mohl zaplatit úroky svým věřitelům
- ČR 2023 – 68,21 mld Kč
- ČR 2024 (očekávání) – 95 mld Kč (4,6% HDP)

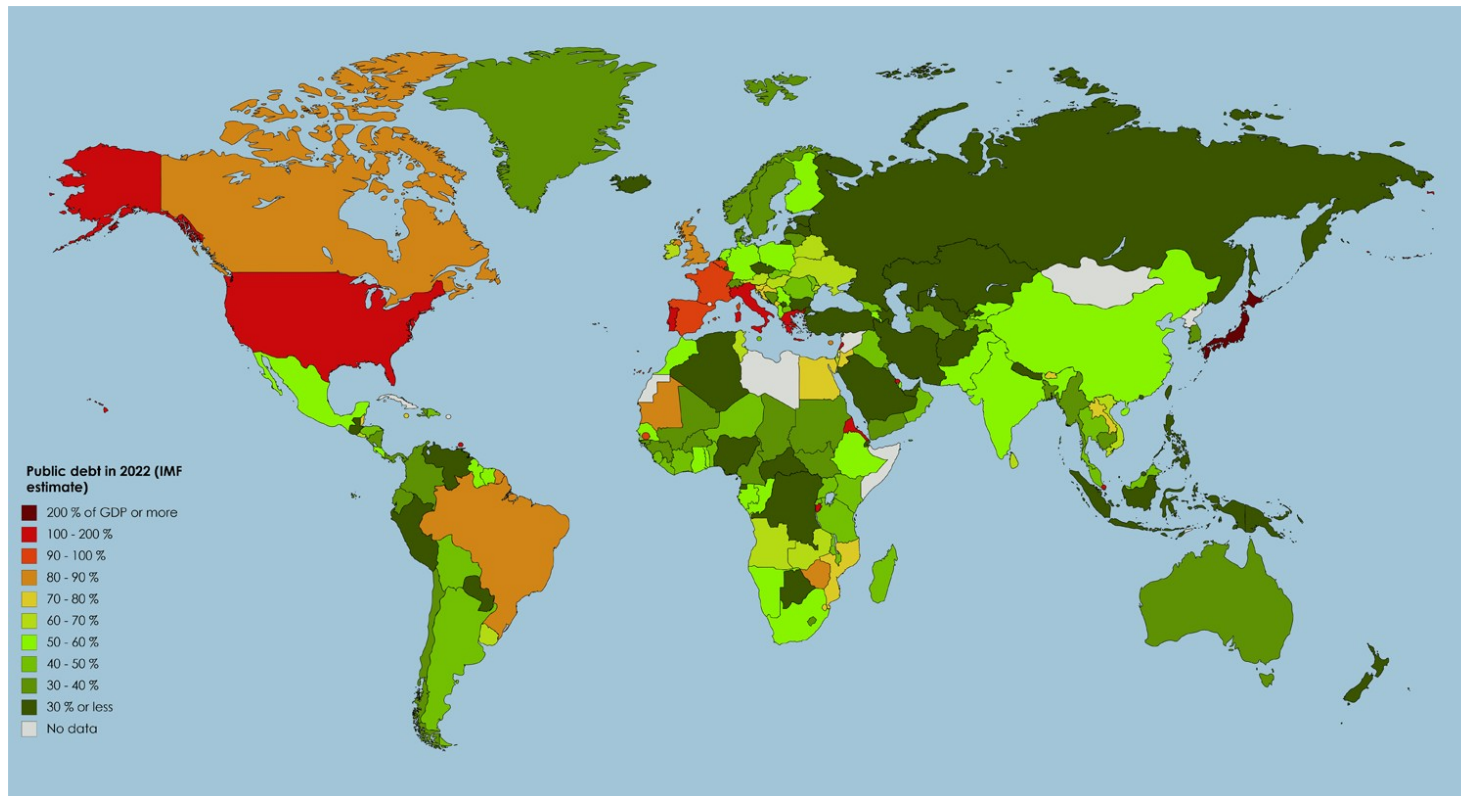
Udržitelnost státního dluhu

- V EU je doporučený limit 60% HDP
- ČR 2023 – 43,7% HDP (2015 – 37,4% HDP)
- Závisí na:
 - Růstu ekonomiky
 - Úrokových sazbách
 - Fiskální politice

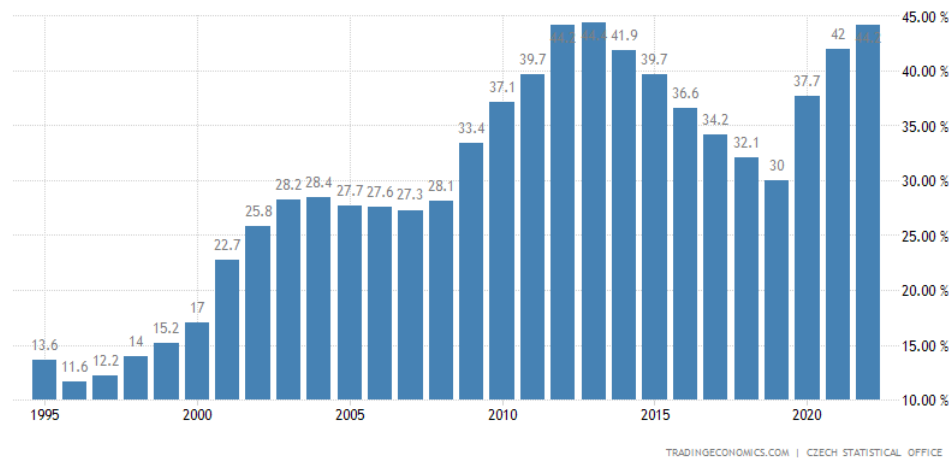
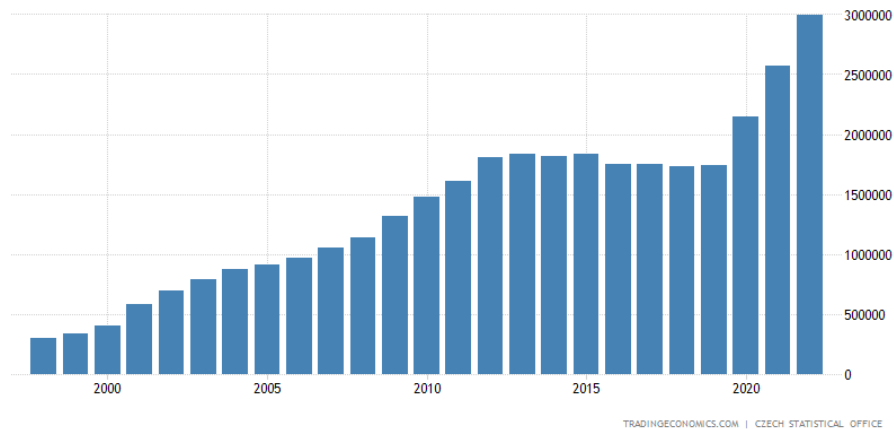
Možnosti řešení

- Snížení deficitu
- Hospodářský růst
- Refinancování dluhu
- Restrukturalizace dluhu
- Inflace

Státní dluh ve světě (2022)



Česká Republika



Země s nejvyšším státním dluhem

1. Venezuela – 350% HDP
2. Japonsko – 266% HDP
3. Súdán – 259% HDP
4. Řecko – 206% HDP
5. Itálie – 156% HDP

Země s nejnižším státním dluhem

1. Brunej – 3,2% HDP
2. Afghánistán – 7,8% HDP
3. Kuvajt – 11,5% HDP
4. Demokratická republika Kongo – 15,2% HDP
5. Svazijsko – 15,5% HDP

**DĚKUJI ZA
POZORNOST**

Zdroje

<https://www.vedantu.com/commerce/debt-free-countries>

<https://www.mfcr.cz/cs/rozpocetova-politika/rizeni-statniho-dluhu/zakladni-informace/definice-a-mereni>

<https://www.mfcr.cz/cs/rozpocetova-politika/rizeni-statniho-dluhu/statistiky/ciste-vydaje-na-obsluhu-statniho-dluhu>